

Verkiezingsprogramma Sociaal Links 2022 -2026

Voor de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022

Waar staan wij voor?

Sociaal Links staat voor een sociale gemeente waarin iedereen mee telt en mee doet; met bewuste burgers die duurzaam omgaan met hun omgeving.

In ons werken voor de gemeenteraad dragen wij het gedachtegoed uit van een drietal linkse politieke partijen: Grien Links, Socialistische Partij en de Partij van de Arbeid.

SAMENLEVEN

1.1 Sociaal Links wil verantwoord, maar ruimhartig omgaan met het toepassen van W.M.O.-voorzieningen

- het abonnementstarief van de W.M.O. moet worden afgebouwd en de prijs voor huishoudelijke hulp opnieuw inkomensafhankelijk gemaakt. Dit moet onder de aandacht worden gebracht bij de Haagse Politiek
- een strengere sturing op zelfverrijking in de zorg

1.2 Sociaal Links bevordert vrijwilligerswerk met name voor uitkeringsgerechtigden en vluchtelingen om mee te doen in de maatschappij

1.3 Sociaal Links voert actief jongerenbeleid door:

- een stringente handhaving van de Leerplichtwet
- jongeren in elk dorp een ontmoetingsplek te bieden
- de jongerenstraatcoach te blijven ondersteunen
- voorkomen en terugdringen jeugdcriminaliteit door efficiënte inzet van de jeugd BOA
- jongeren in het basis- en voortgezet onderwijs weerbaarheidstrainingen te geven

1.4 Sociaal Links vindt dat iedereen een kans moet krijgen om te participeren in de dorpsgemeenschap

- actieve ondersteuning van stichtingen en verenigingen
- stimulering en facilitering van het stimuleringsfonds "It Is Oan Jo"
- stimulering van bewoners-initiatieven om zelf vorm te geven aan het leven in hun straat of buurt. Met ondersteuning van de gemeente echter niet als regievoering

1.5 Sociaal Links staat voor het respecteren van ieders mening en levensovertuiging en de uitingen daarvan

- en van de stringente scheiding tussen kerk en staat

1.6 Sociaal Links wil dat de wijkagent iedere week een aantal vaste uren zitting heeft in een openbare gelegenheid in het dorp

Op deze manier is een wijkagent voor de bevolking zichtbaarder en hopelijk gemakkelijker te benaderen

1.7 Sociaal Links stimuleert en faciliteert het onderhoud en gebruik van gemeentegrond door bewoners, buurten en wijken

WONEN

2.1 Sociaal Links wil fatsoenlijke, duurzame en betaalbare woningen

- voor iedere bewoner in een veilige buurt
- behoud van de volksbuurten
- bouw van starterswoningen en verruimen van de kaders van de startersleningen
- jongeren en starters op de woningmarkt de mogelijkheid bieden een bouwkvavel te pachten i.p.v. deze te kopen
- subsidies op energiebesparende maatregelen
- het behoud van de voorzieningen in de kleinere dorpen
- snelle beschikbaarheid van bouwkvavels om de "ontgroening", het verlies van jeugd uit de gemeente tegen te gaan
- betaalbare en duurzame Lytse Hûskes, Kangoeroe-woningen en Senioren-appartementen in Dantumadiel

2.2 Sociaal links is voor gemengde wijken waarin mensen met verschillende achtergronden en inkomens wonen

2.3 Sociaal Links stimuleert wooncoöperaties van bijv starters of ouderen

2.4 Sociaal Links bevordert bij bewoners en woningbouwcoöperaties de bouw van levensloopbestendige woningen en zorgbuurthuizen, zodat bewoners met een beperking of ouderen

zolang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen
Hiervoor zet Sociaal Links WMO middelen in

2.5 Sociaal Links is voor de bevordering van de veiligheid van met name fietsers en voetgangers en voor ontsluiting van de dorpen.

2.6 Sociaal Links wil bij burenruzies zo snel mogelijk buurtbemiddeling inzetten
- een snelle aanpak van woonoverlast

2.7 Sociaal Links wil -indien nodig- kleinschalige huisvesting van vluchtelingen, passend bij de aard en schaal van het dorp

BESTUREN EN MEEDOEN

3.1 Sociaal Links hanteert als uitgangspunt dat er niet meer geld wordt uitgeven dan dat er via de rijksoverheid, leges en lokale belasting wordt ontvangen
- de lasten mogen niet meer stijgen dan het jaarlijkse inflatiepercentage

3.2 Sociaal Links wil gemeentelijke dienstverlening dicht bij de burger en efficiëntere inzet gemeentelijke organisatie door:
- uitbreiding digitale gemeentelijke dienstverlening
- dienstverlening zoveel mogelijk op locatie

3.3 Sociaal Links wil dat Dantumadiel een zelfstandige gemeente blijft met een kleine ambtelijke organisatie
- op zaken waar het de burger of zijn/haar directe leefomgeving aangaat de afstand burger-bestuur zo klein mogelijk maken
- gemeentelijk overschrijdende taken kunnen worden uitbesteed
- opschaling leidt in het algemeen tot hogere kosten

3.4 Sociaal Links streeft naar betrokkenheid van- en benaderbaarheid door de bewoners van Dantumadiel
- meer invloed van inwoners op hun omgeving met de volgende uitgangspunten:
- de gemeente neemt haar eigen verantwoordelijkheid voor basisvoorzieningen voor iedereen
- de gemeente geeft ruimte aan initiatieven van bewoners in wijken en dorpen
- terugdringen van overbodige regels door bijvoorbeeld:
- een ruimere inbreng van bewoners en belangenbehartigers bij beleidsontwikkeling
- de gemeentelijke procedures sneller en makkelijker te maken voor bewonersinitiatieven

3.5 Sociaal Links streeft naar de “menselijke maat” (eerst mensen dan regels) in een “inclusieve samenleving”

3.6 Sociaal Links is voor een inclusieve gemeente en tegen iedere vorm van discriminatie en uitsluiting op basis van geloofs-overtuiging, huidskleur, seksuele oriëntatie en gender, verstandelijke en/of lichamelijke beperking en promoot het discriminatie meldpunt
- Dantumadiel wordt een Regenboog-gemeente

DUURZAAMHEID en NATUUR

4.1 Sociaal Links bevordert duurzaamheid door onder andere:

- stimulering van de biologische landbouw en veeteelt
- stimulering van ‘de lokale ketens’; producten die lokaal geproduceerd zijn ook lokaal gebruiken teneinde transport te minimaliseren
- CO2 uitstoot -veroorzaakt door de gemeentelijke organisatie- beperken en aansturen op zoveel mogelijk gebruik van elektrische voertuigen bij vervanging van materieel
- onderzoek naar subsidiemogelijkheden m.b.t. energiebesparende en duurzame maatregelen bij Provincie, Rijk en EU.
- supermarkten die buurtproducten verkopen, buurttuinen, buurten-energieopwekking etc. worden gestimuleerd en ondersteund
- initiëren en steunen van (burger)initiatieven voor het opwekken van alternatieve- en duurzame energie.

4.2 Sociaal Links stimuleert biodiversiteit door onder andere:

- het creëren van bloemenranden in bermen voor een bij- en vlindervriendelijke omgeving
- het vergroenen van rotondes
- bij plantsoen-aanleg gebruik te maken van inheemse planten
- het maaibeleid aan te passen (waar mogelijk: extensief)
- het toepassen van ecologisch snoei-beleid
- terughoudend te zijn met het kappen van bomen
- behoud en herstel van het “Fryske Wâlden” landschap en dit -m.n. de houtwallen- te verankeren in de bestemmingsplannen
- stimuleren en faciliteren van “Operatie Steenbreek”, tegels eruit groen erin, met buurten en wijken
- stimuleren en faciliteren van volkstuinten, pluktuinen en “lytse boskjes” met buurten en wijken

4.3 Sociaal Links is vanwege gezondheidsrisico’s tegen het toestaan van nieuwe geitenhouderijen

4.4 Sociaal Links wil energiebesparende maatregelen bevorderen door:

- samen te werken met bouwverenigingen om isolatiewerkzaamheden te laten uit te voeren, waarbij er een redelijke verhouding tussen huurverhoging en lagere kosten van energiegebruik moet zijn
- het stimuleren van de bouw van “gasloze” woningen
- het plaatsen van zonnepanelen op bedrijfsgebouwen, stallen en gemeenschapsgebouwen
- het plaatsen van kleine windmolens (rekening houdend met de geldende regels) door particulieren en bedrijven

4.5 Sociaal Links bevordert de circulaire economie door:

- stimulering recycling van afgedankte goederen
- stimulering van -waar mogelijk en zinvol- gescheiden inzamelen van afval
- een duurzaam inkoopbeleid door de gemeentelijke organisatie

4.6 Sociaal Links zet zich in voor afvalpreventie

- stimuleert het gebruik van duurzame verpakkingen bij lokale winkeliers
- stimuleert het opzetten van een reparatie-café, voor kleine huishoudelijke apparaten

4.7 Sociaal links stimuleert initiatieven in de gemeente en regio om gebruik van groene waterstof mogelijk te maken

4.8 Sociaal Links is tegen het opzetten van grootschalige zonneweiden in de gemeente, in ieder geval zolang de dak-capaciteit nog niet is verbruikt

4.9 Sociaal Links stimuleert kleinschalige dorps-energie coöperaties

4.10 De gemeente Dantumadiel maakt werk van de doelen die in het klimaatakkoord zijn vastgesteld voor de gemeentelijke energietransitie in de periode van 2020-2030

4.11 Sociaal Links wil dat de gemeente Dantumadiel hier actief beleid op ontwikkelt en jaarlijks over de resultaten ervan rapporteert.

ONDERWIJS, ZORG, WELZIJN

5.1 Sociaal Links wil in Feanwâlden zo snel als mogelijk een nieuwe brede school realiseren integraal met een dorpshuisfunctie en sportvoorzieningen

5.2 Sociaal Links maakt zich sterk voor het behoud van de kleinere scholen in de gemeente - creatieve samenwerking van kleine scholen waardoor scholen in de dorpen kunnen blijven bestaan

5.3 Sociaal Links is voor handhaving van het verbod op alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte

5.4 Sociaal Links wil er voor zorgen dat zorg en welzijn dicht bij de mensen beschikbaar is door een dorpsgerichte benadering te kiezen (samen met de zorgaanbieders en welzijnsorganisaties)

5.5 Sociaal Links voert beleid gericht op het tegengaan van armoede en uitsluiting door o.a.:

- actieve schuldhulpverlening
  - bestrijding laaggeletterdheid
  - samenhangend minimabeleid door 1 aanspreekpunt
  - het bekend maken van sociale voorzieningen bij mensen die er recht op hebben
  - een betere verwijzing naar instanties en voorzieningen om mee te kunnen doen
  - ieder kind van een gezin met een laag inkomen maatschappelijk moet mee kunnen doen.
- Sociaal Links ondersteunt dan ook Stichting Leergeld en het Jeugd Fonds Sport en Cultuur.
- de zgn. "Armoedeval onder de aandacht brengen van de Haagse politiek.
  - maatwerk bij het traject van uitkering naar werk en geen "perverse prikkels" als het verdwijnen van toeslagen
  - verruiming van het minima-beleid, zoals in de bijzondere bijstand, vrijstelling heffingen en subsidie voor woningsisolatie ook bij kleine ingrepen
  - verruiming van bijverdiensten en giften in de bijstand
  - ondersteuning en dienstverlening door de gemeente moet gebaseerd zijn op vertrouwen en niet op wantrouwen

5.6 Sociaal Links wil dat het geld voor de jeugdzorg, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (W.M.O.) en het budget voor participatie, gaat naar die mensen die het nodig hebben

Zo weinig mogelijk geld gaat naar de overhead van organisaties

Sociaal Links hecht grote waarde aan de professionaliteit en kwaliteit van de gebiedsteams

5.7 Sociaal Links gebruikt de mogelijkheden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning om bewoners met een beperking kansen te geven op een actief leven in de samenleving

5.8 Sociaal Links wil een betere huisvesting voor de Voedselbank Dantumadiel gecombineerd met een integrale aanpak van de schuldhulpverlening

- bv. door een sociaal raadsman/-vrouw, minima-coach, armoede platform

5.9 Sociaal Links stimuleert preventie in de zorg bijvoorbeeld door:

- het in kaart brengen van bewoners die zorg mijden
- het bevorderen van het (samen) bewegen
- het voorkomen van eenzaamheidsproblematiek door dorps- en soms wijkgericht werken.
- voorwaarden te scheppen waarbinnen bewoners/burenhulp, Dorpsbelangen en Zorg-/welzijnsorganisaties mensen ondersteuning kunnen geven aan de invulling van hun eigen leven.
- voorlichting over en preventie c.q. bestrijding van overlast door verslavingsproblematiek

5.10 Sociaal Links organiseert de WMO gebiedsteams kleinschalig

- gericht op de werkelijke vraag vanuit de bewoner met gespecialiseerde hulp indien nodig.
- waardoor samen met mantelzorg en burenhulp, in samenwerking met de thuiszorg en mantelzorg wordt ondersteund

5.11 Sociaal Links zet zich in voor behoud en versterking van de positie en het aantal huisartsen binnen de gemeente

Daarnaast voor het behoud en uitbreiding van het Medisch Centrum Sionsberg met Specialistische Eerste Hulp functie

WERK EN INKOMEN

6.1 Sociaal Links is voor een zondagsopenstelling die aansluit bij de omliggende gemeentes

6.2 Sociaal Links wil een goed contact met haar lokale ondernemers, omdat zij dit noodzakelijk vindt voor gezonde bedrijven en werkgelegenheid

6.3 Sociaal Links wil zich vooral richten op kleinschalige duurzame bedrijvigheid en ontwikkeling van werkgelegenheid

Sociaal Links ondersteunt het bedrijfsleven gericht op ontwikkeling van werkgelegenheid door:

- een goed contact met ondernemersorganisaties
- een ambtenaar die zich specifiek richt op contact met bedrijven

6.4 Sociaal Links wil zorgen dat mensen met een uitkering gericht ondersteund worden met het vinden van een andere baan of anders tijdelijk vrijwilligerswerk verrichten

6.5 Sociaal Links legt de prioriteit bij werkgelegenheid m.n. voor jongeren door:

- scholing en werkstimuleringsprojecten aan te bieden met perspectief op werk
- een uitkering te zien als een tijdelijke overbrugging bij het verkrijgen van een baan

6.6 Sociaal Links wil dat mensen met een sociale werkvoorzieningsindicatie een passende baan krijgen binnen de reguliere arbeidsmarkt en als dit niet mogelijk is, werk krijgen binnen een beschutte arbeidsplek

6.7 Sociaal Links vindt dat ZZP'ers en mensen met tijdelijke contracten die financiële problemen hebben op een juiste manier moeten worden doorverwezen.

6.8 Sociaal Links wil dat aanbestedingen zo vormgegeven worden dat ook regionale aanbieder hieraan kunnen meedoen

KUNST, CULTUUR, RECREATIE EN SPORT

7.1 Sociaal Links onderneemt initiatieven gericht op het behoud van cultuur historische gebouwen en het Noardlike Fryske Wâlden-gebied

Daarnaast wordt het gebruik van deze gebouwen, zoals de Schierstins in Feanwâlden en de Súkerei in Damwâld, gestimuleerd

7.2 Sociaal Links draagt de Frysktalige cultuur en taalbeleid uit door:

- dit blijvend te stimuleren in het onderwijs
- het ondersteunen van initiatieven die dit uitdragen, zoals de lokale musea en organisaties die zich inzetten voor het behoud van de eigen geschiedenis van onze gemeente

7.3 Sociaal Links wil zorgen dat de bibliotheek in De Westereen behouden blijft

En dat deze zich blijft doorontwikkelen tot een informatiecentrum voor bewoners van Dantumadiel, met deskundige medewerkers die zowel digitaal als gedrukt onze bewoners voorzien van leesinformatie.

- het opnieuw vormgeven van de bibliotheekfunctie in de dorpen waar deze voorziening verdwenen is.

7.4 Sociaal Links voert een actief sportbeleid, met speciale aandacht voor de jeugd door:

- stimulering van gebruik maken van Stichting Leergeld en Jeugd Fonds Sport en Cultuur en de Lauwers-regeling (voor de ouders)
- bovenstaande voorzieningen moeten beschikbaar zijn voor iedereen waarvan het gezinsinkomen onder de 120% van de bijstandsnorm is
- zwemdiploma A en B bekostigen voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen

7.5 Sociaal Links wil ervoor zorgen dat muzieklessen in het basisonderwijs worden gegeven door een vakleerkracht van de muziekschool

Dit, zonder dat het ten koste gaat van de formatie van de basisschool.

De aanwezigheid van de muziekschool is van groot belang voor de culturele infrastructuur en biedt daarnaast kwaliteit en continuïteit voor een goed muziek onderwijs voor kinderen, die zich hier verder in willen ontwikkelen

Sociaal Links is van mening dat deelname aan muziekonderwijs voor iedereen beschikbaar moet zijn.

7.6 Sociaal Links wil verdere ontwikkeling van kleinschalige en duurzame recreatieve voorzieningen en deze zowel ambtelijk als bestuurlijk ondersteunen

- goede toeristische voorzieningen in Dantumadiel: w.o. bankjes en prullenbakken, brede en goed onderhouden fiets- en wandelpaden
- voldoende actuele toeristische informatie op verschillende adressen